

برنامهریزی برای ایجاد
پتروشیمی‌های فراسرزمینی/ توسعه
همکاری‌ها با کشورهای همسایه

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با اعلام اینکه ایجاد پتروشیمی‌های فراسرزمینی در کشورهای دیگر در دستور کار است، گفت: متأسفانه در سال‌های گذشته به جای توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی، اقدام به خام‌فروشی کردند.

به گزارش **مشعل نیوز** یکی از موفقیت‌های دولت سیزدهم، گسترش روابط در حوزه بین‌المللی بوده است که در حوزه دیپلماسی انرژی این موضوع پیگیری شده و دولت موفقیت‌های خوبی در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی به دست آورده است، به طوری که تولید و فروش نفت در دو سال گذشته با رشد بسیار خوبی همراه شد؛ این موضوع در حوزه پتروشیمی هم پیگیری شده به طوری که امروز ایجاد پتروشیمی‌های فراسرزمینی در راستای تکمیل زنجیره ارزش این صنعت در دستور کار قرار گرفته است؛ به همین دلیل خبرگزاری **ایرنا** گفت‌وگویی با «مرتضی شاه‌میرزایی» معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران در خصوص دیپلماسی انرژی در صنعت پتروشیمی انجام داد که در ادامه متن کامل آن را مشاهده می‌کنید.

گسترش دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم

شرکت ملی پتروشیمی در دولت سیزدهم در حوزه بین‌الملل چه سیاستی را دنبال کرده است؟

شاه‌میرزایی: حوزه بین‌الملل، حوزه حساسی است و سعی شده همسو با راهبردهای دولت در توسعه روابط بین‌الملل حرکت شود. سیاست دولت سیزدهم توسعه روابط بین‌الملل با کشورهای منطقه و کشورهای همسو از نظر راهبردی و در مجامع بین‌المللی است.

جنگ اوکراین نیز که رخ داد، ایران به کشورهای همسایه و کشورهای شرقی نزدیک‌تر شد، مانند روسیه. ضمن اینکه گسترش روابط ایران با چین نیز از قبل وجود داشت، زیرا در پایان دولت قبل، توافق‌نامه ۲۵ ساله با کشور چین امضا شده بود و هدف دولت فعال کردن هرچه سریع‌تر آن است.

از این رو، هدف اصلی شرکت ملی پتروشیمی در راهبرد توسعه همکاری با کشورهای همسایه و همسو، استفاده از تمام ظرفیت‌های بین‌المللی و دیپلماسی بین‌المللی موجود در حوزه نفت و انرژی است تا تولید، افزایش و تورم کاهش یابد.

صادرات کاتالیست ایرانی به روسیه

گسترش دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم چه تأثیری بر همکاری‌های بین‌المللی در حوزه پتروشیمی داشته است؟

شاه‌میرزایی: نتایج مذاکرات در حوزه بین‌الملل به‌ویژه انرژی به سرعت قابل مشاهده نیست و زمان‌بر است و باید فرصت داد، اما در این بازه دو ساله دولت سیزدهم، راهبرد و سیاست کشور در توسعه روابط با کشورهای همسایه و همسو است و آنها نیز پذیرفتند. از سوی دیگر، اتفاقاتی نیز در عرصه بین‌المللی رخ داد مانند جنگ اوکراین و روسیه که سبب شد روسیه برای تقویت موقعیت خود در منطقه و عرصه بین‌المللی و همچنین استفاده از ظرفیت‌های بالای صنعت پتروشیمی ایران، خود را به ایران نزدیک کند.

صنعت پتروشیمی ایران نیز خوشبختانه از این موقعیت استفاده کرد و قراردادهایی با شرکت‌های روس امضا و کاتالیست ایرانی به عنوان کاتالیست تولیدی با دانش‌فنی ایرانی (شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی) به روس‌ها تحویل و استفاده شد.

اگر در سال‌های گذشته توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی به جای خام‌فروشی انجام شده بود، صنعت پتروشیمی می‌توانست محصولات با ارزش افزوده بالاتری تولید و صادر کند

دستیابی ایران به دانش فنی ساخت تجهیزات کلدباکس

ایرنا: بنابراین تعاملات بین‌المللی در حوزه پتروشیمی نیز هم‌گام با نفت پیش رفته است؟

شاه‌میرزایی: به نظرم صنعت نفت و گاز یک طرف و صنعت پتروشیمی یک طرف دیگر است، زیرا دانش‌های فنی حوزه نفت و گاز محدود و انگشت‌شمار است، اما تنوع دانش‌های فنی صنعت پتروشیمی به دلیل فرآورده‌ها و محصولات متنوع، بسیار است، از این رو فضای تعاملات بین‌المللی برای پژوهشگران و سازندگان تجهیزات صنعت پتروشیمی بسیار گسترده است.

از سویی دیگر، تحریم‌ها سبب شد که سازندگان داخلی از فرصت به وجود آمده استفاده کنند، زیرا یا تجهیزات در اختیار ایران گذاشته نمی‌شد و یا اگر هم گذاشته می‌شد از فناوری‌های به روز برخوردار نبود و یا با هزینه‌های بسیار بالا ارائه می‌شد، اما هم‌اکنون نگرانی بابت ساخت و تعمیرات بیشتر تجهیزات صنعت وجود ندارد. برای نمونه دانش فنی ساخت تجهیزات داخلی کلدباکس در انحصار پنج شرکت دنیا است که خوشبختانه ایران توانسته به آن دست یابد و هم‌اکنون تقاضای بسیار زیادی از کشورهای مختلف همسایه و همسو برای تأمین تجهیزات برای آنها داریم. شرکت‌های تولیدی و نوزولایی بازدید از شرکت‌های ایرانی داشتند و چنین توانمندی برای آنها باورکردنی نبود.

یکی از مذاکرات انجام شده، مشارکت در توسعه صنعت پتروشیمی کشورها با عنوان پتروشیمی‌های فراسرزمینی است؛ هم‌اکنون ایجاد پتروشیمی‌های فراسرزمینی در کشورهای دیگر را به صورت بسته‌هایی در دستور کار است

رشد صادرات محصولات پتروشیمی در دولت سیزدهم

ایرنا: بازار محصولات پتروشیمی ایران چه روندی را طی می‌کند؟

شاه‌میرزایی: صادرات محصولات پتروشیمی نیز رشد مطلوب و مناسبی دارد و همان‌طور که پیش‌تر از این هم گفته‌ام، پتروشیمی تحریم‌پذیر نیست و آمار و ارقام نیز این موضوع را تأیید می‌کند. موازی با رشد تولید محصولات صنعت پتروشیمی در کشور، صادرات این محصولات نیز افزایش داشته است و هیچ‌زمانی با این موضوع مواجه نشدیم که تولید انجام شود اما نتوانیم صادرات داشته باشیم. از این رو، از موارد مهمی که مدیریت تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی پیگیری می‌کند، استفاده از ظرفیت‌های خالی برای افزایش تولید به منظور افزایش صادرات است.

هم‌اکنون سبد مشتریان محصولات پتروشیمی بین‌المللی شدیداً افزایش پیدا کرده و شرکت‌های بسیاری از طرق مختلف با این مدیریت ارتباط می‌گیرند تا به عنوان مشتریان محصولات پتروشیمی ایران معرفی شوند. متأسفانه توسعه صنعت پتروشیمی کشور با ظرفیت‌های مطلوبی که وجود دارد، آنچنان که باید انجام نشده است تا از موقعیتی که هم‌اکنون وجود دارد، استفاده حداکثری شود.

به جای توسعه زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی، خام‌فروشی کردند

اگر در سال‌های گذشته توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی به جای خام‌فروشی انجام شده بود، صنعت پتروشیمی می‌توانست محصولات با ارزش افزوده بالاتری تولید و صادر کند

اگر در سال‌های گذشته توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی به جای خام‌فروشی انجام شده بود، صنعت پتروشیمی می‌توانست محصولات با ارزش افزوده بالاتری تولید و صادر کند. خوشبختانه نهایت تلاش دولت سیزدهم این است که از این ظرفیت‌ها برای توسعه صنعت پتروشیمی استفاده شود و امیدوارم بازیگران بخش خصوصی نیز همگام با دولت قدم بردارند تا ما نیز در حوزه بین‌الملل قوی‌تر برخورد کنیم.

اقتصاد هم‌اکنون حرف نخست را در حوزه بین‌الملل می‌زند، زمانی که می‌خواهید اقتصاد بین‌المللی داشته باشید باید تنه‌تان به شرکت‌های خارجی بخورد و اگر تنه‌تان به شرکت‌های خارجی بخورد باید دستاوردی برای عرضه داشته باشید؛ دستاوردی که در دست ماست، محصولات پتروشیمی، ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت پتروشیمی و از همه مهم‌تر دانش فنی فرآیندها و کاتالیست است. هم‌اکنون افزون‌بر اینکه صادرکننده کاتالیست هستیم، به دنبال شریک تجاری مناسب برای

صادرات دانش فنی ایرانی هستیم.

تمرکز صنعت پتروشیمی بر توسعه بازار در کشورهای همسایه و همسو است

چه اقدام‌هایی برای افزایش مشتریان محصولات پتروشیمی ایران انجام شده است؟

شاه‌میرزایی: معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه کمک شایانی در ارائه راهبردهای مناسب برای توسعه بازارهای صادراتی محصولات پتروشیمی به صنعت دارد. تمرکز صنعت پتروشیمی بر توسعه بازار در کشورهای همسایه و همسو است، زیرا این کشورها به محصولات پتروشیمی ایران نیاز دارند. برای نمونه امنیت غذایی این کشورها موضوعی نیست که با آن بازی سیاسی کنند بنابراین مجبور هستند برای تأمین امنیت غذایی و بخش کشاورزی کشورشان از ایران کود اوره تهیه کنند.

هم‌اکنون مشتریان محصولات پتروشیمی ایران به واسطه تمرکز بر حوزه همسایه‌ها، افزایش پیدا کرده است. سوم خرداد ماه امسال نشستی در کنار همایش سالانه نمایندگی‌ها و سفرای جمهوری اسلامی از خارج از کشور در شرکت ملی صنایع پتروشیمی برگزار شد و در آن نشست به صراحت اعلام شد که صنعت پتروشیمی ایران به سمت تنوع‌بخشی مشتریان حرکت می‌کند و علاقمندیم که سبد مشتریان را بزرگ و بزرگتر کنیم. نه تنها تعداد مشتریان بلکه تعداد کشورهای مشتریانی که مشتریان ایران هستند. این خطرناک است که برای نمونه سهم بالای ۵۰ درصدی صادرات محصولات پتروشیمی ایران به یک کشور خاص از یک محصول خاص اختصاص یابد.

ایجاد پتروشیمی‌های فراسرزمینی در کشورهای دیگر در دستور کار است

وزارت امور خارجه چگونه به صنعت پتروشیمی کمک کرد؟

شاه‌میرزایی: چهاردهمین همایش بین‌المللی صنعت پتروشیمی (IPF) که در اردیبهشت‌ماه امسال برگزار شد، بیش از ۵۰ درصد همکارانم معتقد بودند که شرکت‌ها و مهمانان خارجی در این همایش حضور پیدا نمی‌کنند، اما دیدید که ما سخنرانان خارجی هم داشتیم. پس کشورهای همسو با راهبردهای جمهوری اسلامی ایران نیز هستند که تمرکز ما روی این کشورهاست؛ از جمله کشورهای همسایه و آمریکای لاتین، آفریقا که این اقدام‌ها از طریق معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه انجام شده است.

اچه اقدام‌هایی برای جذب سرمایه‌گذار داشته‌اید؟

شاه‌میرزایی: معرفی موقعیت‌های سرمایه‌گذاری و پس از آن ترغیب به سرمایه‌گذاری از وظایف مدیریت امور بین‌الملل است. سرمایه‌گذاری الزاماً این نیست که فقط و فقط این سرمایه‌گذاری یک طرفه و از سوی کشورهای خارجی باشد. شرکت ملی صنایع پتروشیمی معرفی سرمایه‌گذاری‌های خارجی به هلدینگ‌های داخلی را در دستور کار دارد، زیرا هم‌اکنون کشورهای همسو با ایران مایل به استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های ایران در صنعت پتروشیمی هستند.

یکی از مذاکرات انجام شده، مشارکت در توسعه صنعت پتروشیمی کشورهای همسو با عنوان پتروشیمی‌های فراسرزمینی است. هم‌اکنون ایجاد پتروشیمی‌های فراسرزمینی در کشورهای دیگر را به صورت بسته‌هایی در دستور کار است. برنامه‌ریزی روی واحدهایی در حال انجام است که فناوری، کاتالیست و تجهیزات آنها در صنعت پتروشیمی ایران بومی شده که چه بسا خوراک نیز از ایران تأمین شود.

حضور ایران در بازار پتروشیمی ونزوئلا

با چه کشورهایی در این‌باره مذاکره شده است؟

شاه‌میرزایی: وزارت نفت و متخصصان شرکت ملی صنایع پتروشیمی پس از مذاکرات اخیر با هیئت ونزوئلایی در حال بررسی نیازهای اعلامی با توجه به توانمندی‌های داخلی هستند تا براساس اولویت‌ها همکاری لازم انجام شود. از ۱۲ میلیون تن ظرفیت سه مجتمع ونزوئلایی تنها ۴ میلیون تن فعال است و یکی از برنامه‌ها فعال‌سازی ظرفیت غیرفعال این واحدهاست. یک شرکت خصوصی ایرانی هماکنون کار را آغاز کرده و احتیاج به پشتیبانی‌های دولت دارد که امیدوار هستم این پشتیبانی‌ها در آینده نزدیک محقق شود و این شرکت خصوصی هم بتواند یکی از مجتمع‌ها را که هدف‌گذاری کرده در کمتر از ۶ ماه به نتیجه برساند.

برنامه شرکت ملی پتروشیمی برای تقویت همکاری‌های بین‌المللی در دولت سیزدهم چیست؟

شاه‌میرزایی: امیدوارم کمکهایی که به شرکت ملی صنایع پتروشیمی و این صنعت برای گسترش دیپلماسی انرژی شده است، بیشتر و بیشتر شود تا ارتباط دوستانه با کشورهای همسو و همسایه محکم‌تر شود؛ زیرا همان طور که گفتم وزارت امور خارجه و معاونت اقتصادی این وزارتخانه ابتدا باید نیازهای این صنعت را بشناسند که هماکنون با ارتباط قوی که اتفاق افتاده شاهد پیشرفت‌ها و دستاوردهای چشمگیری در صنعت پتروشیمی هستیم.